

K Ö N Y V I S M E R T E T É S

Sivadó Máté

Recenzió Mátyás Szabolcs „A kábítószer-bűnözés elleni küzdelem, mint stratégiai kihívás a magyar bűnüldözésben” című munkájához

Review of Szabolcs Mátyás’s work “Fighting Drug Crime as a Strategic Challenge in Hungarian Law Enforcement”

Absztrakt

Érdeklődve vettem a kezembe Mátyás Szabolcs „*A kábítószer-bűnözés elleni küzdelem, mint stratégiai kihívás a magyar bűnüldözésben*” című munkáját. Dr. Mátyás Szabolcs r. őrnagy, a Nemzeti Közszerológati Egyetem Rendészet-tudományi Kar Nyomozáselméleti Tanszék docense. A szerzőtől korábban kábítószer-témával kapcsolatos munkát kevésbé lehetett olvasni. A minőségre a garanciát megelőző kutatásai, azok eredményei, illetve publikációi jelentették, amelyek főként a kriminalisztika, a bűnözésföldrajz és a turizmusbiztonság témakörében íródtak.

Kulcsszavak: kábítószer-bűnözés, stratégia, bűnüldözés

Abstract

I was interested in the work of Szabolcs Mátyás entitled “*Fighting Drug Crime as a Strategic Challenge in Hungarian Law Enforcement.*” Dr. Szabolcs Mátyás police major, Associate Professor of the Department of Investigative Theory at the Faculty of Law Enforcement of the University of Public Administration. The author had not too many works on drugs. Warrants of high quality were his prior researches and their results, his publications, which were mainly written in the topics of forensics, criminal geography and tourism security.

Keywords: drug crime, strategy, law enforcement

Bevezetés

A kábítószerkérdés az egyik legsokoldalúbb, legtöbb tudományterület ismeretét igénylő téma. Ha felületesen is, de ismerni kell az orvostudomány, az addiktológia, a toxikológia, a vegyészet, a pszichiátria, a szociológia vonatkozó legújabb tudományos eredményeit. Mátyás Szabolcsnál ezen kívül szerencsére alapként megvolt a téma rendészettudományi, jogi, kriminalisztikai, kriminológiai ismerete is. Egy ilyen munka elkészítéséhez tehát mérhetetlen mennyiségű előtanulmány szükséges. Az eredményből kitűnik, hogy a szerző ezt a munkát előzetesen elvégezte, munkája széleskörű tájékozottságról tesz tanúbizonyságot.

Az első fejezet címe: A kábítószer-bűnözés Magyarországon 2010 előtt. Ebben a szerző a második világháború befejezését követően évtizedről évtizedre bemutatja a hazai kábítószer-fogyasztás és -függőség jelenségeit. Bár a korabeli sajtó és rendőrségi beszámolók azt mutatják, hogy Budapesten már marginálisan az 1920–1930-as években is jelen volt a kokain és az ópium rekreációs célú használata, mégis indokoltnak tűnik a jelenség bemutatását a második világháború lezárultával kezdeni. A kábítószerhelyzet bemutatása kapcsán általános korképet is fest a szerző annak bemutatásával, hogyan reagált automatikusan a diktatúra államapparátusa az elhallgatás taktikájával az 1960-as években megjelenő szórványos drogfogyasztásra. Tette mindezt arra való hivatkozással, hogy ez nem fér össze az úgynevezett szocialista erkölccsel. Majd igyekezett a jelenséget szőnyeg alá söpörni. Sok lelkiismeretes szakember munkája kellett ahhoz, hogy a hatalom kénytelen legyen foglalkozni a kérdéssel, ami természetesen jelentős késedelmet okozott a megoldást illetően. Ezt a mintát ismétli aztán meg az államhatalom húsz évvel később, mikor a korai szervezett bűnözés első csírái megjelentek az országban. A korabeli nyomozók számára nyilvánvaló volt akkor is, hogy a betörőbandák szervezettsége túlmutat a korábban tapasztaltaktól, de a helyzet kivizsgálására tett javaslataik süket fülekre találtak a vezetők körében. Ennek okán sikerült is megteremteni az 1990-es évek első komoly maffia szerveződéseit, akik éppen ezen szervezett betörőbandák tagjai közül kerültek ki.

Érdekes jelenségeként mutatja be a szerző azt a folyamatot is, ahogy az 1970-es években a tagadás kultúráját lassan áttörik azok a – döntően szociológiai – kutatások, melyek megmutatták, hogy a droghasználat nem idegen a szocialista társadalomtól, sőt, részben működésének szükségszerű következménye. Igaz ez még akkor is, ha ezek az otthontalan, céltalan, kilátástalan fiatalok elsősorban nyugtatót használtak alkohollal keverve, és nem klasszikus kábítószereket. Ez a helyzet változott meg az 1980-as évek beköszöntével, amikor a továbbra

is zárt határokon keresztül, csempészés útján megjelentek ezek a mindenki által jól ismert, azóta is jelentős mértékben használt szerek.

Így jut el a szerző a rendszerváltozástól a 2010-ig terjedő időszak bemutatásához. Itt a valódi újdonságot nem a jelenség maga, hanem annak mértéke jelentette. Miközben a kábítószerfogyasztás általánossá vált, a rendőrségnél az állomány nagyrésze kicserélődött, s hiányzott a jelenség kezeléséhez szükséges módszertani tudás, de igaz volt ez az igazságszolgáltatás többi szereplőjére is. A törvényhozás is késve követte a jelenséget. Ennek következményeként a rendszerváltozást követő első évtizedben nem történt hatékony reakció a drogjelenségre a közigazgatás egyetlen szintjén sem.

Az új pszichoaktív szerek 2010-től való megjelenését részletesen bemutatja a szerző. Érdekesség módon a rendszerváltozáskori helyzet ismétlődött meg kicsiben, amennyiben sem a szabályozás nem állt a jogalkalmazók rendelkezésére, sem az új szerekekkel kapcsolatos szaktudás. Ennek kialakulása ez alkalommal is több évet vett igénybe.

A szerző „*A kábítószer-bűnözés jelenkori kihívásai*” című fejezetében bemutatja a kriminalitás e speciális szeletének legfőbb mutatóit, továbbá a mindennapi rendőri munkát is ismerteti „*Intézkedés a kábítószer fogyasztóval szemben*” című alfejezetében. A rendőrséget folyamatosan éri a kritika, miszerint miért foglalkozik a drogfogyasztóval, ahelyett, hogy a kábítószer-terjesztő bűnszervezeteket üldöznék. Mátyás Szabolcs bemutatja, hogy a rendőr nem kerülheti el a kábítószer hatása alatt álló személlyel szembeni intézkedést, ha a fogyasztásról tudomást szerez, illetve azt észleli. Az új típusú szerek térhódításával jelentősen megnőtt azon intézkedések száma, amikor a fogyasztó önkívületi állapotban nem működik együtt a rendőrrel intézkedése során. A szerző felhívja a figyelmet arra, hogy milyen fontos az intézkedők folyamatos képzése a szerek hatása kapcsán. A munka nehézségeiről így ír a szerző: „*Az intézkedés sikeres lefolytatása kétirányú problémaként jelentkezik. Egyrészt az őrző ember megfélemlése során időnként előfordul, hogy az intézkedő rendőr maga is sérül fizikailag. Sok esetben vérző, hányadékkal, fekáliával és vizelettel szennyezett emberrel szemben kell intézkedni, ami komoly egészségügyi kockázatokkal járhat (pl. hepatitis, AIDS, tb). Sajnos kijelenthetjük, hogy intézkedéstaktikai szempontból erre a legtöbb rendőr jelenleg nincs felkészülve (felkészítve). Másrészt pedig az intézkedés alá vont esetében is alapvető elvárás, hogy az intézkedés szakszerű és jogszerű legyen, hogy az intézkedés alá vont sérülésmentesen vagy a lehető legkisebb sérüléssel zárja az intézkedést.*”

A szerző bemutatja a nyomozati munka nehézségeit, a lassan teljesen a világhálóra, azon belül is a hatóságok számára láthatatlan darknetre költöző terjesztők elleni küzdelmet.

A harmadik fejezet az „*A nemzetközi és a hazai drogstratégia (kriminálpolitika) legfontosabb dokumentumai. A hazai drogpolitika megszületése*” címet viseli. Ebben Mátyás Szabolcs bemutatja a hazai drogstratégiákat, a rendőrség ebben a témában született belső szabályozóit.

A negyedik fejezet címe: „*A kábítószer-bűnözés elleni küzdelem gyakorlata a megyei rendőr-főkapitányságokon.*” Ebben a szerző bemutat egy általa végzett reprezentatív kutatást, melyet a rendőrség hivatásos állományú tagjai között végeztek. A feltett kérdések részben az aktuális kábítószerhellyel, részben pedig a helyzet javításához szükséges módszerekkel, eszközökkel foglalkozik. A kutatás megállapításai figyelemreméltók, megszívlelendők.

Az igazi tudományos értelemben vehető új – a hazai szakirodalomból eddig teljességgel hiányzó – kutatási eredményt „*A hazai kábítószer-kereskedelem kriminálgeográfiai törvényszerűségei*” című fejezet jelenti. Itt a hazai szervezett bűnözés, a kábítószer-kereskedők tevékenységének földrajztudományi elemzését olvashatjuk. A vonatkozó bűnügyi adatok a nyilvánosság számára elérhetők, de a szerző szemléleti keretére volt szükség ezek feldolgozásához, bemutatásához.

A szerző stílusa olvasmányos, a téma iránt érdeklődők könnyen elolvashatják egyszerre. A mű megformálása, felépítése, szerkezete megfelelő, logikus, arányos. Megfelelő terminológiával dolgozott a szerző, munkája érthető, gondolatmenete következetes, a fejezetek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. A kábítószer-témában a rendészettudományi publikációk általában megállnak a mindennapi rendőri munka és a rendőrség belső kábítószer-témájú útmutatóinak elemzésénél. Mátyás Szabolcs munkája széles látószögénél és minőségénél fogva megkerülhetetlen lesz a rendészettudományon belül kábítószer-témában publikálók számára. A szerző elkerülte a csapdát, hogy az egyre inkább politikai frontvonalakká alakuló kábítószerpolitikai értelmezési kereteken belül állást foglaljon. Mátyás Szabolcs bebizonyította, hogy egy előzetesen talán lerágott csontnak tűnő témában kutatói és írói igényességgel, a tudományos értelemben vett új eredmény megalkotása iránti elkötelezettséggel hogyan lehet maradandót alkotni.

Felhasznált irodalom

Mátyás Sz. (2020). *A kábítószer-bűnözés elleni küzdelem, mint stratégiai kihívás a magyar bűn-
üldözésben.* Nemzeti Közszoigálati Egyetem.

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Sivadó M. (2021). Recenzió Mátyás Szabolcs „A kábítószer-bűnözés elleni küzdelem, mint stratégiai kihívás a magyar bűnüldözésben” című munkájához. *Belügyi Szemle*, 69(SI2), 173-177.
<https://doi.org/10.38146/BSZ.SPEC.2021.2.9>